

Також важливо враховувати, що у такі турбулентні періоди ключовим ресурсом є топ-команди та ключові працівники. Тут важливим є пошук нових форм взаємодії з персоналом та використання моделей, спрямованих на відповідальну самоорганізацію для досягнення спільних цілей компанії.

Підприємницькі лідери нового часу мають володіти цілісним та системним уявленням про світ при ухваленні стратегічних рішень, гнучкістю та адаптивністю, психологічною стійкістю, здатністю швидко та ефективно реагувати, критичним та творчим мисленням, а також здатністю надихати в умовах повного хаосу та непередбачуваності. Швидке навчання та інновації також є ключовими якостями, які потрібно розвивати та впроваджувати в діяльність підприємства. Ці аспекти стануть об'єктом подальших наших досліджень.

Список використаних джерел:

1. *Барібіна Я.О., Шимановська-Діанич Л. М. Підходи до розробки і прийняття стратегічних рішень в умовах невизначеності у контексті оновлення контенту інформаційного забезпечення. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент», випуск 4(82), 2019 р. С.118-122.*
2. *Єршова Н.Ю. Інформаційно-комунікаційне забезпечення прийняття управлінських рішень економічними суб'єктами. Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. 2021. Вип. 39, Ч. 1. С. 96-101.*
3. *Капустник С.К. Проблематика ідентифікації ризиків стратегічних рішень підприємств галузі машинобудування/ Науковий вісник УжНУ. СЕРІЯ "ЕКОНОМІКА. 2020. № 49. Том 1. С. 158-167*

Тетяна ДРАПАК

*аспірантка Західноукраїнського
національного університету*

ВИКОРИСТАННЯ ПОТУЖНОСТІ В ГЛОБАЛЬНИХ ЛАНЦЮЖКАХ СТВОРЕННЯ ВАРТОСТІ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Як можна мобілізувати глобальні інвестиції, щоб побудувати більш стійкий, сталий та інклюзивний світ після пандемії? Провідні члени глобальної спільноти інвестиційного розвитку зібралися на 7-му Всесвітньому інвестиційному форумі ЮНКТАД, щоб обговорити цей грандіозний виклик для суспільства. Дві основні теми, пов'язані з багатонаціональними підприємствами (МНК), пронизували дискусії на конференції. [1]

По-перше, доповідачі неодноразово закликали МНК діяти з новою терміновістю, щоб посилити свій внесок у стале майбутнє, надаючи інноваційні

рішення, які уникають подальшої шкоди та активно роблять добро. Крім простого прохання про глибшу корпоративну взаємодію, спікери наголошували на необхідності реальних корпоративних змін. Генеральний секретар ЮНКТАД Ребека Грінспан, наприклад, у своєму вступному слові на саміті Global Investment Game Changers Summit зазначила, що для того, щоб інвестиції працювали на сталий розвиток, потрібні підприємства, які «змінюють правила гри», які інтегрують у свої бізнес-моделі соціальні, екологічні цілі та цілі охорони здоров'я. Абдулла Шахід, президент 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, доповнив ці думки, сказавши, що «стійкість і стійкість мають бути повністю вкорінені в політиках країн і корпоративній культурі компаній». Доповідачі закликали політиків розробити нові політичні інструменти, які можуть сприяти відповідальним корпоративним змінам для сталого розвитку. [2]

По-друге, учасники неодноразово закликали багатонаціональні підприємства реконфігурувати свої глобальні ланцюжки створення вартості (ГЛВ), щоб допомогти трансформувати глобальну економіку в бік стійкого, сталого та інклюзивного майбутнього. МНП було запропоновано застосувати «диверсифікацію, реплікацію, рещоринг і регіоналізацію», щоб зробити свої ланцюжки поставок більш стійкими до підвищеної волатильності, невизначеності, складності та неоднозначності в глобальному бізнес-середовищі. Їх закликали працювати лише з постачальниками, які дотримуються соціальних та екологічних стандартів. І їх спонукали звернути увагу на екологічний слід під час побудови складних міжнародних ланцюжків створення вартості. І тут доповідачі закликали політиків розробити ефективнішу політику, яка підвищить відповідальність МНК за соціальні та екологічні стандарти в усіх ГВЛ. У цьому коментарі є ствердження, що вчені та політики можуть отримати значний пробіг у розробці дієвої політики, поєднавши ідеї з цих двох тем.

ГВЛ є потужним засобом, за допомогою якого багатонаціональні підприємства можуть сприяти реальним змінам у напрямку сталого розвитку за межами фірми та країни, і тому вкрай важливо визначити, як ГВЛ можна найкраще налаштувати для сприяння сталому розвитку. Проте ми також припустимо, що багатонаціональним компаніям необхідно внести реальні корпоративні зміни у свої бізнес-моделі, щоб розвинути можливості динамічної оркестровки, необхідні для використання їхньої влади в ГВЛ для сталого розвитку.

Доведено, що глобальні ланцюжки доданої вартості є потужним засобом, за допомогою якого багатонаціональні підприємства можуть сприяти реальним змінам у напрямку сталого розвитку за межами фірми та країни. МНК є важливими акторами, які можуть ефективно впливати на соціальні та екологічні умови в усьому світі через свою економічну владу в ГЛВ. [3] Тим не менш, багатонаціональним підприємствам необхідно внести реальні корпоративні

зміни у своїй бізнес-моделі, щоб розвинути можливості динамічної оркестровки, необхідні для використання цієї влади в ГЛВ для сталого розвитку. Це визнання прогалин у приватному управлінні багатонаціональними підприємствами у впровадженні власного тиску та визнання того, що цілі ГЛВ повинні бути переналаштовані, щоб вони були більш стійкими, призводить до заклику до політики, яка рухається вздовж них, виходить за межі національних кордонів і використовує силу провідних фірм сприяти сталому розвитку в рамках ланцюжків доданої вартості. Політика корпоративної належної перевірки є кроком у правильному напрямку, оскільки вона вимагає від фірм і державного сектору оцінювати та контролювати свою власну діяльність, діяльність своїх партнерів і мереж і повідомляти про порушення влади. Ці політики допомагають МНК і провідним компаніям змінити свою бізнес-модель і дозволяють урядам прямо чи опосередковано впливати на соціальні та екологічні стандарти в ГЛВ.

Список використаних джерел:

1. Alexander, Rachel (2020). “Emerging roles of lead buyer governance for sustainability across global production networks”, *Journal of Business Ethics*, 162(2), pp. 269–290.

2. Bird, Robert C., and Vivek Soundararajan (2020). “The role of precontractual signals in creating sustainable global supply chains”, *Journal of Business Ethics*, 164(1), pp. 81–94.

3. Fiske, Luke, Anthony Goerzen and Ari Van Assche (2021). “Building and transforming to achieve social and environmental compliance in global value chains: a dynamic capabilities perspective”, December 3, unpublished manuscript.

Юрій ТИМОФІЙЧУК

аспірант Західноукраїнського
національного університету

РОЗРОБКА БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ – НА ШЛЯХУ ДО КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ ОСНОВИ

Перехід від нинішньої лінійної моделі економіки до циркулярної не тільки принесе економію сотень мільярдів доларів США лише ЄС, але й значно зменшить негативний вплив на природне середовище [1,2]. Ось чому циркулярна економіка (CE) привернула підвищену увагу як один із найпотужніших і найновіших кроків до сталого розвитку. Перехід до циркулярної економіки передбачає чотири фундаментальні будівельні блоки — матеріали та дизайн продукту, нові бізнес-моделі, глобальні зворотні мережі та сприятливі умови. Перехід економіки до циркулярної економіки залежить, з одного боку, від